

آئین نامه پایش، ارزیابی و توسعه رشته گرایش های دانشگاه

به منظور فراهم آوردن زمینه اجرای فرایند پایش، ارزیابی و توسعه رشته های تحصیلی، با هدف بهبود و ارتقاء سطح کیفی وضعیت آموزشی دانشگاه، این آیین نامه به شرح ذیل تدوین می گردد.

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- در این آیین نامه برای سهولت، به دانشگاه فردوسی مشهد، به اختصار "دانشگاه"، به شورای پایش و ارزیابی رشته های دانشگاه به اختصار "شورا"، به گروه آموزشی به اختصار "گروه" و به رشته گرایش ها به اختصار رشته اطلاق می شود.

ماده ۲- اهداف کلان :

- الف** - انطباق رشته های دانشگاهی با توجه به تحولات دانش بشری از طریق ایجاد، اصلاح، ادغام یا تعلیق رشته ها
- ب** - بازنگری در رشته های تحصیلی متناسب با نیاز واقعی جامعه
- پ** - مطالعه دقیق و تحلیل وضعیت کنونی و آینده رشته های تحصیلی
- ت** - تناسب هر چه بیشتر رشته های موجود و مورد درخواست با امکانات و توانایی های دانشگاه
- ث** - بازنگری رشته ها با رویکرد ایجاد اشتغال پایدار و تربیت متخصص، منطبق با نیازها و مزیت های محلی ملی و بین المللی
- ج** - ارتقاء رشته ها به کاربردی و بین رشته ای

ماده ۳- ارکان فرایند:

ارکان پایش، ارزیابی و توسعه رشته ها به شرح ذیل می باشد:

الف - گروه آموزشی

ب - شورای دانشکده (متشکل از: رئیس و معاونین دانشکده، مدیران گروه های آموزشی دانشکده)

پ - گروه برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه (متشکل از: رئیس و کارشناسان گروه برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه)

ت - شورای پایش، ارزیابی و توسعه رشته گرایش های دانشگاه متشکل از:

- **اعضای اصلی:** مرکب از ۱۱ نفر به شرح زیر:
- معاون آموزشی دانشگاه به عنوان رئیس شورا، مدیر برنامه ریزی و توسعه آموزش دانشگاه (بتا) به عنوان نائب رئیس شورا، معاون/مدیر پژوهشی دانشگاه، رئیس گروه برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه به عنوان دبیر شورا، یازده نفر از استادان صاحب نظر و مجرب دانشگاه با مرتبه دانشیاری یا استادی به پیشنهاد حوزه معاونت آموزشی دانشگاه و با حکم معاونت آموزشی دانشگاه در زمینه های تخصصی حوزه های علوم انسانی الف و ب (چهار نفر)، حوزه مهندسی و معماری (دو نفر)، حوزه علوم پایه و ریاضی (دو نفر)، حوزه کشاورزی و منابع طبیعی (دو نفر) و حوزه دامپزشکی (یک نفر)،
- **اعضای مدعو:** معاون آموزشی دانشکده مرتبط با موضوع در دست بررسی در شورا و مدیر گروه آموزشی مربوطه و حسب مورد دو نفر صاحب نظر از گروه های آموزشی متناظر (بدون حق رای)

ماده ۴- اصول و موازین :

- رعایت چارچوب ارزش ها، اهداف و راهبردهای کلان کشور
- تحقق اهداف مندرج در ماده ۲
- رعایت ضوابط و مقررات جاری آموزشی و خدمات آموزشی دانشگاه
- بهره گیری از بررسی های کارشناسی و یافته های پژوهشی
- بهره گیری از همفکری صاحب نظران سایر دانشگاه ها و بخش های فرهنگی، اجتماعی، صنعتی و اقتصادی کشور
- پیش بینی پیامدها و اثرات جانبی حاصل از ایجاد تغییرات در برنامه ها بر روی دانشجویان، فارغ التحصیلان و اعضای هیات علمی گروه

ماده ۵) وظایف شورا :

الف) تعیین راهبردها، سیاست ها و راهکارهای لازم جهت توسعه و تعدیل رشته ها و دوره های تحصیلی، متناسب با اسناد فرادست (از جمله نقشه علمی کشور و ...) و اهداف مندرج در ماده ۲

ب) به روز رسانی سالانه ملاک ها و نشانگرهای ذکر شده در ماده ۶ و تعریف استانداردهای ارزیابی متناسب با اسناد فرادست

پ) پایش و ارزیابی وضعیت موجود گروه های آموزشی و رشته های دانشگاه

۱- تدوین قالب شناسنامه آموزشی گروه های آموزشی

۲- بررسی و تحلیل اطلاعات بدست آمده بر اساس شناسنامه آموزشی گروه، دانشکده و دانشگاه

۳- ارائه گزارشات بازخورد به گروه های آموزشی

ت) توسعه و تعدیل رشته های دانشگاه

۱- بررسی و تصویب ایجاد رشته ها و دوره های تحصیلی

۲- بررسی و تصمیم گیری به منظور ادغام، تعلیق یا حذف رشته ها و دوره های تحصیلی مصوب

۳- بررسی و پیشنهاد ایجاد و ادغام گروه های آموزشی و اصلاح عناوین آنها

۴- بررسی و تصویب ضوابط تعیین ظرفیت پذیرش دانشجو

۵- پیشنهاد و ارائه راهکار جهت تقویت حوزه بین رشته ای

	نسبت اعضای هیات علمی گروه متقاضی به دانشجویان جاری به تفکیک رشته گرایش و مقطع تحصیلی
	نسبت ساعات تدریس مدرسان مدعو به ساعات تدریس اعضای هیات علمی گروه/رشته گرایش
	نسبت ساعات تدریس اعضای هیات علمی سرویسی و وابسته به ساعات تدریس اعضای هیات علمی گروه / رشته گرایش
	نسبت اعضای هیات علمی گروه/رشته گرایش به رشته‌های موجود در گروه به تفکیک مقطع تحصیلی
	وضعیت اعضای هیات علمی از نظر مرتبه علمی، تخصص مرتبط و مدت خدمت و سن در گروه و رشته/گرایش
	نسبت اعضای هیات علمی دانشیار و بالاتر به کل اعضاء هیات علمی گروه و رشته/گرایش
	میزان (میانگین) آموزانه و پژوهانه اعضای هیات علمی به تفکیک دروس سرویسی و غیر سرویسی گروه /رشته گرایش
	میزان (میانگین) ساعات کسر موظف اعضای هیات علمی گروه / رشته گرایش
	ماهیت رشته (تک رشته‌ای، میان رشته‌ای، چندرشته‌ای)
	تدوین/ به‌روزرسانی برنامه درسی به صورت یک سبد واحد در برگیرنده مقاطع تحصیلی موجود رشته
	میانگین ماندگاری دانشجویان گروه و رشته/گرایش به تفکیک مقطع تحصیلی
	میانگین پژوه / آموزه اعضای هیات علمی گروه و رشته/گرایش
	انطباق با اسناد فرادستی
	نسبت هزینه‌های مربوط به ایجاد رشته به جذب سرمایه(منابع مالی)
	تعداد و نوع تخصص هیأت علمی مورد نیاز (به تفکیک عضو هیأت علمی اصلی، وابسته، سرویسی، مدعو)
	میزان همپوشانی با سایر رشته گرایش های مرتبط
	تحولات علمی زمینه‌ساز ایجاد این رشته (به‌ویژه در سطح ملی)
	پاسخگویی به نیازهای کشور/منطقه
	قابلیت‌ها، مهارت‌ها و توانائی‌های دانش آموختگان رشته(اشتغال‌پذیری)
	قابلیت بین المللی شدن رشته / گرایش (توان گروه در ارائه به زبان انگلیسی و ارائه مدرک دوگانه و ایجاد دوره مجازی)
	وضعیت رشته در دانشگاه های خارج از کشور
	امکان تولید دستاوردهای علمی و هنری جدید در سطح بین المللی
	میزان تقاضای دانشجویان خارجی
	قابلیت رشته/گرایش مورد تقاضا در ارتقای رتبه دانشگاه و قابلیت ارتقای مرجعیت علمی
دانشگاه	
ملی	
بین الملل	

فصل دوم- گردش کار و مراحل اجرایی

ماده ۷- به طور کلی نقطه شروع جهت بازنگری رشته‌ها، **شورا** و جهت ایجاد رشته، **گروه** می باشد. پیشنهاد اولیه موضوع برای ایجاد، بازنگری تغییر یا توسعه رشته‌ها، توسط اعضای هیات علمی یا دانشجویان گروه یا دانشکده، اداره یا شورا، وزارت علوم و سایر صاحب نظران، قابل طرح است.

ماده ۸- مراحل اجرایی ایجاد رشته

- پیشنهاد اولیه و طرح موضوع در گروه
- بررسی توجه ایجاد رشته در گروه با در نظر گرفتن سیاست‌ها و رسالت دانشگاه، شرایط گروه و دانشجویان مربوطه، قوانین و مقررات آموزشی و با توجه به اهداف مندرج در ماده ۲
- تصویب پیشنهاد ایجاد رشته مورد نظر با رای اکثریت اعضای گروه و با رعایت اصول مندرج در ماده ۶ و ارائه گزارش به شورای دانشکده
- بررسی پیشنهاد در شورای دانشکده با توجه به قوانین، مقررات و مصوبات آموزشی دانشکده
- اعلام موضوع به گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه
- بررسی موضوع در شورای پایش، ارزیابی و توسعه رشته‌های دانشگاه
- ابلاغ مصوبه شورا از سوی رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه به کارشناس مربوطه جهت اطلاع و انجام اقدامات قانونی بعدی

ماده ۹- مراحل اجرایی بازنگری/ تغییر رشته

- پیشنهاد اولیه و طرح موضوع در شورا
- بررسی توجه بازنگری/تغییر در شورا با در نظر گرفتن سیاست‌ها و رسالت دانشگاه، شرایط گروه و دانشجویان مربوطه، قوانین و مقررات آموزشی و با توجه به اهداف مندرج در ماده ۲
- تصویب بازنگری/ تغییر پیشنهادی مورد نظر با رای اکثریت اعضای شورا با رعایت اصول مندرج در ماده ۶
- اعلام موضوع به گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه
- اعلام نتایج بررسی بازنگری/ تغییر به شورای دانشکده با توجه به قوانین، مقررات و مصوبات آموزشی دانشکده
- دریافت گزارش توجیهی گروه و بررسی موضوع در شورای پایش، ارزیابی و توسعه رشته‌های دانشگاه
- ابلاغ تغییرات مورد نظر پس از تایید از سوی رئیس گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه به کارشناس مربوطه جهت اطلاع و انجام اقدامات قانونی بعدی

ماده ۱۰- این آئین نامه در یک مقدمه، سه فصل و ده ماده در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱/۲۵ شورای آموزشی دانشگاه به تصویب رسید و از تاریخ تصویب قابل اجرا است.